

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-6>

**TOWARDS EU STANDARDS: TRANSCULTURAL COMPETENCE
AS A MODEL OF SOCIAL MEDIATION IN UKRAINIAN
HIGHER EDUCATION**

**ДО СТАНДАРТІВ ЄС: ТРАНСКУЛЬТУРНА
КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДІАЦІЇ
В УКРАЇНСЬКІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ**

Solomko H. I.

*PhD student at the Department
of Cultural Studies
Lesya Ukrainka Volyn
National University
Lutsk, Ukraine*

Соломко Г. І.

*аспірантка кафедри культурології
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Матеріал даної доповіді підготовано на базі фінального есе для курсу «Стиійка мовна освіта та медіа: подолання розриву між ЄС та Україною» (*Sustainable language education and media: bridging the gap between EU-Ukraine*) за підтримки програми Erasmus+.

Вищу освіту прийнято вважати важливим аспектом особистісного та соціокультурного розвитку. В Європі стандарти освіти, встановлені Європейським Союзом (ЄС) та Радою Європи (РЕ), забезпечують, що всі громадяни отримують якісну освіту, що відповідає потребам глобалізованого суспільства. Ці стандарти охоплюють широкий спектр освітніх аспектів [1]. Задіявши досвід навчання та викладання в Україні, можна висловити свої погляди на транскультурні аспекти освітньої компетентності, що моделюють принципи соціального посередництва, пов'язані зі стандартами ЄС.

Одним із ключових аспектів європейських стандартів освіти є наголос на широкому та збалансованому навчальному плані з різноманітням знань, вмінь та компетенцій, що сприяють розвитку навичок посередництва, знаходження так званого *middle ground*, серединного шляху у підході до вирішення завдань, що включають супротивні точки зору. Навчальний план спрямований на розвиток творчості, критичного мислення та вмінь вирішувати проблеми, а також на підтримку культурного різноманіття та соціальної єдності. Навички, необхідні для академічної діяльності, повинні бути актуальними для тематичного каркасу в обраних сферах дослідження. Наприклад, для досягнення кращих результатів у соціокультурній аналітиці може виникнути необхідність розвивати та застосовувати п'ять видів

транскультурної компетентності, які беруть за основу конкретні культурні знання і, прямуючи через внутрішні особистісні та міжособистісні вміння, ведуть до загальних компетенцій угорі, що відображають усвідомлене особисте світобачення.

Модель транскультурної компетентності базується на витягах з розділу книги дослідниці Сари Боас «Тіло культури» [2]. У них можна знайти приклади того, як кожен рівень моделі формує ефективну, етичну практику в багатокультурному суспільстві. Модель може бути проілюстрована у вигляді піраміди з рівнями компетентності.

Термін «компетентність» привертає нашу увагу до активної участі; адже це передусім не лише академічні знання, але й прагматичні, професійні навички.

Схоже до ідей авторки моделі, нас цікавить не лише визнання наших відмінностей, але й здатність піднятися над ними, знаходження єдності в нашій загальній людяності та спільному створенні нових культурних форм. Ця ідея збігається з гаслом «Єдність в різноманітності» як загальноєвропейським стандартом щодо соціокультурної діяльності та процесу усвідомлення взаємодії діалектичних та доповняльних досвідів. Основою для взаємодії між культурами є знання контекстів, з якими працівники в різних галузях знань мають справу (нації, етнічні, мовні або релігійні групи, інституційні умови чи явна колективна ідентичність, така як культура глухих). Однак усвідомлення наших власних контекстів ніколи не буде повним, не кажучи вже про розуміння множинних, складних і постійно оновлюваних культурних контекстів, з якими ми стикаємося в своїй роботі. Тому наступний рівень моделі взаємодіє з транскультурними концепціями і веде нас від безмежної складності «різних культур» до відносної простоти того, в чому полягає різниця між ними. Це більш абстрактний та концептуальний вид знань, що базується на узагальненнях щодо значущих аспектів культури (наприклад, культурні вподобання в прямому чи непрямому стилі спілкування; віра в долю чи вільну волю; відмінність між індивідуалістичним та

колективістським суспільством та уявленням про себе; акцент на конкуренцію чи співпрацю тощо) [2].

Знання різних культур та усвідомлення того, як вони відрізняються, стає основою транскультурної компетентності, але вони мають невелику цінність, поки їх не використовують. Тому ми переходимо на наступний рівень, де наш акцент спрямований на розвиток ключових навичок мислення та відчуттів, які допомагають нам уявляти та відчувати себе в інших контекстах. Тут процес когніції (пізнання) охоплює ряд навичок, включаючи здатність усвідомлювати власні упередження та припущення, активно оцінювати власний процес мислення, переміщуватися між різними позиціями сприйняття та гармонізувати протилежні цінності, що великою мірою важливо в сучасному багатааспектному суспільстві.

Величезною цінністю є здатність переживати ситуацію з різних позицій сприйняття. До них входять загальновідомі перша, друга і третя позиції (ідентифікація з собою, іншим та спостерігачем відповідно). Ми також можемо враховувати четверту позицію (ідентифікація з відносинами), нульову позицію (глибоке «я», або душа) та позицію нескінченності (загальне, трансцендентне «я», або дух). Гнучкість нашого танцю між цими позиціями – ключ до транскультурної компетентності, і легко уявити важливість таких змін для вирішення культурних непорозумінь чи конфліктів. Інклюзивна освіта в ЄС також передбачає сприяння міжкультурному діалогу з розумінням та підтримкою різноманітності та прав людини [2; 1].

Пізнання постає внутрішньоособистісним процесом; як освітня, так і терапевтична практика за своєю природою мають міжособистісний характер. Це приводить нас до четвертого рівня моделі, який описує набір життєво важливих навичок комунікації, включаючи зустріч іншої особи на її засадах та умовах, використання її мови – як вербальної, так і невербальної – та вираження загальних цінностей. П'ятий рівень моделі, який виникає з чотирьох інших рівнів, можна назвати транскультурною усвідомленістю. Однак розвиток нашого усвідомленого світобачення визначає, яким чином використовувати інші рівні компетенцій. Ми можемо бути ефективними завдяки нашим знанням та навичкам на перших чотирьох рівнях моделі. П'ятий рівень робить нас етичними [2].

Транскультурна усвідомленість вказує на групу вищих здатностей та умінь. Ключові елементи включають об'єднання нульової та безкінечної позицій сприйняття для культивування гнучкого та інклюзивного відчуття ідентичності, в якому розпливаються уявлення «ми і вони»; розвиток епістемологічної гнучкості, щоб радикально різні світогляди можна було сприймати з відносною легкістю; повторний розгляд питань

щодо глобальної етики. Зв'язок цих компетентностей, буде ставлення до людства, яке можна назвати безумовним прийняттям, універсальною любов'ю або відчуттям належності до людської родини [2].

Однак важливо не приєднуватися до однієї концептуальної моделі. Ми будемо найбільш ефективними, коли будемо використовувати творчий підхід до розробки та дослідження нових транскультурних концепцій з живою цікавістю. Європейські стандарти освіти також наголошують на важливості навчання, що не обмежується формальною освітою, охоплюючи постійне вдосконалення протягом усього життя для відповіді на мінливі вимоги ринку праці та суспільства [1]. Рефлексивний процес може набувати форми рефлексивного та творчого письма, імпровізації рухом, музичної творчості, малювання, а також академічного та клінічного нагляду. Такі дії можуть допомогти нам виявити, що, наприклад, в покоління наших бабусь і дідусів наші предки брали участь в етнічному конфлікті, який є частиною історії спільноти, з якою ми зараз працюємо. Ці мотиви боротьби за владу живуть у пам'яті тіла; пробуджені, вони вимагають вирішення, закликаючи до сміливості досліджувати поза межами звичного відчуття свого «я» та ідентифікації з ним. Діючи таким чином, ми визнаємо та розширюємо любов і доброту до різних частин нашої власної спадщини – переслідувача та жертви в однаковій мірі [2].

Підсумовуючи, модель транскультурної компетентності знову й знову приводить нас до того самого приголомшливого висновку: ми можемо бути ефективними, етичними освітянами в багатокультурному суспільстві, на кшталт ЄС, лише якщо ми, передусім, усвідомимо свої власні соціокультурні контексти. Додатково, гнучкість в позиції сприйняття – це лише одна з навичок когніції з центральною роллю в ефективній та етичній освітній практиці; такі навички є основою для розвитку багатомірного, багатокультурного погляду на суспільство. Ми можемо підкреслити важливість визначення різниці у владних відносинах всередині нас самих як засобу остаточного визнання наших власних різних культур як рівноправних між собою. Ця уважна внутрішня демократія може бути основою ефективною та етичною практики не лише в галузі освіти та терапії, але і в усій сфері соціальної роботи в Україні, оскільки є основою для демократичного, багатокультурного суспільства, до якого прагнуть стандарти ЄС.

Література:

1. *European Standards of Education*. International European University, Ukraine. Malta campus. URL: <https://malta.ieu.com.ua/european-standards-of-education/> (date of access: 17.08.2023).

2. Boas S. The Body of Culture. *Dance Movement Therapy Research, Theory and Practice*. 2006. P. 112-130. URL: https://www.academia.edu/8672218/The_Body_of_Culture_transcultural_competence_in_dance_movement_therapy

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-7>

**PATRIOTISM IN THE LIGHT
OF THE MORAL CHRISTIAN LAW**

**ПАТРІОТИЗМ У СВІТЛІ МОРАЛЬНО
ХРИСТІАНСЬКОГО ЗАКОНУ**

Turiak S. S.

*Student of the 2nd year
Novoselytskyi Professional
Medical College
Novoselitsa, Ukraine*

Туряк С. С.

*студентка II курсу
Новоселицький фаховий
медичний коледж
м. Новоселиця, Україна*

В наш час християнство – найпоширеніша у світі релігія, – його дотримуються близько 2,2 млрд осіб. Це релігія заснована на вченні Ісуса Христа та вірі у те, що існує Бог – Особистість (Триєдиний : Отець, Син і Святий Дух), який створив наш світ. Християнство являється найбільш значною релігією нашого часу в якій розрізняють три головні напрями : Православ'я, Католицизм та Протестантизм.

Станом на 2022 рік, згідно з опитуванням Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), 85% українців ідентифікували себе як християни. Релігія перебуває у тісному взаємозв'язку з суспільством, утворює соціальний інститут, і забезпечує цілісність нашого суспільства та держави. Релігія проявляється як у відносинах між людьми, і у державних відносинах. Вона виступає першоосновою культури, вона оперує уявленнями, установками, гуртує народи та нації.

Зміст культурних цінностей формується з урахуванням релігійної свідомості. Релігійна самоідентифікація українського народу на сьогоднішній день є важливою.

Актуальність дослідження. Хоча церква та держава відокремлені одна від одної, політична стабільність суспільства не може бути збережена на належному рівні без активного впливу на суспільство релігійної моралі. Саме в церкві народжуються фундаментальні поняття права, свободи та справедливості стосовно громадянського суспільства.